

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Vitejii noștri.

Sporadic, dar cu atât mai îndesat, apar declarații asupra vitejiei feciorilor noștri. Nu de mult s'au spus elogii asupra eroismului regimentului de honvezi din Deva, care e aproape întreg românesc și acum se preamărește atitudinea corpului al XII-lea, care în zilele de 10 și 11 se zice, că a dat dovezi de un eroism fără păreche.

Faptul acesta ne umple inimile de bucurie. Simțim, că soarta și viitorul neamului nostru se hotărăște pe câmpul de războiu, prin vitejia, suferința și abnegațiunea feciorilor noștri. În sufletele și curajul lor ^{monar-} ^{ceva} de atâtea ori Casa domnitoare și nu s'au înșelat.

toate câmpurile de războiu noi ne-am vărsat cu îmbelșugare sângele, ca în timp de pașnică domnie a gloriosului nostru monarh și a Casei Sale și noi „întru liniștea lor vieată pașnică și fără tulburare să viețuim, întru toată frica lui Dumnezeu și curățenia”.

Să ne aducem aminte, că pacea binefăcătoare de care am avut parte acum de o lungă bucată de vreme, s'a pus tot în urma jertfelor și a eroismului, de care au dat dovadă voinicii noștri pe alte câmpuri și cu alte ocazii. Așezămintele noastre culturale și bisericești sunt martori străluciți, că nu am adus acele jertfe și nu ne-am vărsat sângele înzădar.

Iată pentru ce trebuie să se umple sufletele noastre de bucurie, când aflăm de atitudinea bravă a ostașilor noștri. Soarta noastră pe viitor se hotărăște pe câmpul de luptă și ceice scriu aceasta pagină strălucită pentru ziua de mâine sunt ostașii noștri — vitejii noștri.

Papa Benedict XV.

Prea Sfinția Sa, Episcopul **Vasile al Gherlei**, din prilejul alegerii papei Benedict XV a dat un prea frumos și avântat circular, din care reținem următoarele:

Și iată acum în locul întristării bucurie vestindu-vă, grăbim a vă împărtăși știrea că Dumnezeuul părinților, căruia de toți asemenea este pronie¹⁾, și care ca un părinte cu a sa purtare de grijă toate le ocârmuește²⁾, s'a îndurat și a daruit Bisericii sale, pe care o a câștigat cu Scump Sângele Fiului Său, Cap și păstor, pe calea alegerii după lege săvârșite de către cei chemați, în persoana Eminentissimului și Înalt Preasfințitului Domn **Iacob della Chiesa**, Cardinal al sf. Bisericii Romane, Metropolit al Boloniei, născut în a. 1854, care și-a luat numele de **Benedict al XV.**

5. Acest fapt, iubii frați și fii, nu în deajuns socotit astăzi, când ochii tuturor și nu greșim spunând, când toți de pretutindenea cu răsuflarea înădușită sunt îndreptați, — așteptând vești și știri, — spre câmpurile de războiu, războiu de care lumea n'a mai pomenit, pentru noi creștinii catolici și uniți cu Roma și chiar — de ce să nu o zicem? — pentru toți cei cu dreaptă judecată — nu trebuie să treacă fără învățătură și fără mângâiere

Aproape întreagă lumea este încăierată în crâncen războiu. Vești de oști, zingănit de sabii, tropot de călăreți, ropot de puști și bubuituri de tunuri la mieznoapte și la amiază zi, la răsărit și la apus. Noapte de fum, miros de sânge, răniți și morți, orașe și ținuturi zdrobite, — despre ce mărturie sunt deja atâtea cari, plecați numai acum sunt câteva săptămâni, voinici și împănați, azi sunt între noi legați la cap, la mâni, la grumazi, la picioare, cu tot trupul îndurerat! Ne vine, în mijlocul acestei furtune, în mijlocul acestor valuri ce amenință lumea, să ne îndreptăm către Domnul cu vorbele apostolilor amenințați și ei de valuri pe marea Galileii: „Doamne mântuește-ne că perim”³⁾. Da, cu dreptul se aseamănă lumea aceasta cu marea căci e amară de atâtea rătăcirii ce sunt în ea, e bătută de valurile diavolești și purtată de viforurile greșelilor⁴⁾.

6. Lumea ne este în loc de mare, dar avem în această mare în loc de corabie Biserica, în loc de vâslă pocăința, în loc de cârmă crucea, în loc de corăbier pe Hristos, în loc de vânt pe Spiritul Sfânt⁵⁾. La sta-

tornicia acestei corăbii ne înalță, dela nestatornicia celor lumești și dela turburarea popoarelor, faptul alegerii noului Papă săvârșit la 3 Sept. a. c. în orașul Roma. „Lumea trece și pofta ei”⁶⁾ și trece și chipul lumii acesteia⁷⁾. Ci să laude pe Domnul toate limbile, să-l laude pe el toate popoarele, „Că s'a întărit îndurarea lui spre noi și adevărul Domnului rămâne în veac”⁸⁾ îndurare și adevăr, cărora ne împărtășim în aceasta corabie, care este Biserica Domnului nostru Isus Hristos, adică societatea pe care o așezat Domnul, pentru ca ea să păstreze comoara învățaturii cerești ce El a adus pe pământ, cari mărturisesc aceeași credință creștinească, se împărtășesc din aceleași sfinte Taine, și sunt supuși legiuiți și mai ales Papei dela Roma, locțiitorul Domnului nostru Isus Hristos pe pământ.

Pentru așezarea acestei Biserici Domnul nostru Isus Hristos a ales doisprezece învățăcei, pe cari i-a numit *Apostoli*. Dintre aceștia a ales pe Petru ca să zidească pe el ca pe cea mai tare și țiuțoare piatră Biserica Sa. „Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica mea, și porțile iadului nu o vor birui pe ea”⁹⁾. El a pus pe Petru Cap și păstor a toată Biserica, vicar sau locțiitor al Său, Păstorul păstorilor. Lui Petru i-a încredințat să pască mielușei săi și oile sale¹⁰⁾. Lui Petru i-a dat în chip deschilinit și oșbit de ceilalți Apostoli cheile împărăției cerurilor. „Și voi eu da ție cheile împărăției cerurilor: și orice vei lega pe pământ va fi legat și în ceruri”¹¹⁾. Lui Petru așadar s'a dat cea mai înaltă putere de a chivernisi și îndrepta întreagă Biserica, și aceasta plinime a puterii avea să treacă la toți urmașii lui Petru, Pontificii Romani.

7. Că doar avea să rămână aceasta Biserica până la capătul lumii: „Iată Eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârșitul veacului”¹²⁾, a zis D. N. Isus Hristos, iar prorocul Daniil a prorocit: „Va scula Dumnezeuul ceriului împărăție care în veci nu se va strica”¹³⁾. S'au văzut cazând (și se văd chiar astăzi) orașe și împărății, clătănându-se tronuri și înfrângându-se schiptruri, imprăștiindu-se ca fumul fala și sumeția omenească. Dar Biserica zidită pe Petru rămăna pururea, razumul Ei este Cel Atotputernic, ea nu va cădea nici când. *În veci nu se va strica*. Adevărat, că are Biserica, cum zice sfântul Ambrozie, vremile sale de prigonire și vremile sale de pace. Ea se pare, că scade ca

¹⁾ Inț. Sol. 6, 8. ²⁾ Inț. Sol. 14, 3. ³⁾ Mat. 8, 25. ⁴⁾ Cass. sup. psal. 44. ⁵⁾ Gurădeaur sup. Matth.

⁶⁾ I. Io. 2, 17. ⁷⁾ I. Cor. 7, 31. ⁸⁾ Ps. 116. ⁹⁾ Mat. 16, 18. ¹⁰⁾ Io. 21. ¹¹⁾ Mat. 16, 19. ¹²⁾ Mat. 28, 20. ¹³⁾ Dan. 2, 44.

luna, dar nu scade. Ea nu poate scădea. Nici sânge, nici apă, nici fier, nici foc, nici chinuri, nici periri n'au putut nimici Biserica catolică; ea este lucrul lui Dumnezeu. Domnul nostru Isus Hristos i-a făgăduit, că zidită fiind pe nemîșcată stîncă, porțile iadului nu o vor birui nici cînd, — și de pe ruinele mării omenești și de pe urmele de pustiire pricinuită chiar în zilele noastre de groaza războiului, ce ni-s'a lăsat să ajungem, răsună glasul prorocului: „Tot trupul iarbă, și toată mătrea omului, ca floarea ierbii. Uscatu-s'a iarba, și floarea a căzut, iară cuvîntul Dumnezeului nostru rămîne în veac“¹⁾. Biserica stă și Petru trăiește. Petru trăiește în șirul acela lung de Pontifici, cari rînd pe rînd sunt moștenii Scaunului lui, și în care șir noul ales îi este al 264-lea urmaș. Porțile iadului se frămîntă, dar nu biruiesc. Petru trăiește, și va trăi pînă la capătul vremilor în persoana Pontificilor (Papilor) moșteni ai Scaunului său; și noi vom avea totdeauna să cinstim în ei aceeași întăietate, aceeași plinime a puterii.

Sfântă Biserică catolică! s'a împlinit și se va împlini pînă la capetul veacurilor făgăduința ce prin prorocul Isaia ți-a făcut Dumnezeu. „Nu te teme, că cu tine sunt, nu te înșela, că eu sunt Dumnezeuul tău, celce te-am întărit pe tine și ți-am ajutat ție și te-am întemeiat cu dreapta mea cea dreaptă: Iată se vor rușina și se vor înfrunța toți vrășmașii tăi, că vor fi, ca cum nu ar fi, și vor peri toți împotrivicii tăi. Cînta-vei pe ei, și nu vei afla oamenii, cari să te batjocorească pe tine, că vor fi, ca cum nu ar fi, și nu vor fi cine să se lupte cu tine. Că eu sunt Dumnezeuul tău celce te țin de dreapta ta, carele zic ție: nu te teme“²⁾

8. Am zis, iubii frați și fii, *Biserică catolică*, de carea din nespusa îndurare alui Dumnezeu avem fericirea a ne ținea și noi uniți cu Roma, căci precum nu este decât un Dumnezeu, un Hristos, o singură credință, un singur botez, așa nu poate fi decât numai o *Biserică*, adică numai o singură societate, care posedă adevărata credință și carea se închină singurului adevărat Dumnezeu, singurului adevărat Hristos; cum și în Cred-eu mărturisim zicînd: „Intr'Una... Biserică. Apoi numai Biserica catolică este Biserica D. N. Isus Hristos. Căci numai ea ajunge printr'un șir neîntrerupt de Pontifici și Episcopi pînă la S. Petru, cel dintăiu Papă și pînă la Apostoli, cei dintăii Episcopi și cei dintăii propovăduitori ai Evangheliei. Și pentru aceea Biserica catolică se numește și *Apostolică și Romană*. Ea este Romană după obârșia ei, căci cel dintăiu Papă al Ei, sf. Petru, din îndemnul lui Dumnezeu a ales cetatea Romei de scaun episcopesc și acolo a murit ca ucenic. Papa, urmașul sf. Petru și Capul văzut al Bisericii, este Episcop al Romei; și de vremece fiecare biserică se numește după capul ei, așa Biserica catolică se mîndrește cu numele de Biserica Romană.

9. Și cît de minunat este întocmită chivernisirea Bisericii. Ca a unei oștiri. Că Biserica este oștirea D. N. Isus Hristos și noi toți suntem ostașii lui Dumnezeu, cari ne luptăm împotriva diavolului și a păcatului și vrem să cucerim Raiul și de aceea ne numim Biserica *luptătoare*. — Capul ei Papa, care înfățișează pe Domnul Hristos și ține

locul Lui, poruncește tuturor cu puterea Aceluia, a Cărui loc îl ține; toți trebuie să asculte de el și Dumnezeu îl îndreptează cum să poruncească. — Supuși Papei și în jurul lui sunt Episcopii, cari uniți cu Papa chivernisesc feliurite dieceze din lume; acestea apoi se împreună în provincii, în fruntea cărora sunt Arhiepiscopii. Noi Românii greco-catolici uniți cu Roma avem 4 dieceze cu 4 Episcopi, a căror scaune sunt: în Blaj, Oradea-mare, Gherla și Lugoj; acestea patru fac provincia noastră *bisericească* numită: de *Alba-Iulia și Făgăraș* avînd de Arhiepiscop și Mitropolit pe Înalt Preasfinția Sa cu scaunul în Blaj. — Diecezele la rîndul lor se împărțesc în parohii în cari din partea Episcopilor se rînduiesc preoți. Și apoi este poporul credincios.

10. Vi le-am scris acestea, iubii frați și fii, ca să vedeți ce însemnătate are alegerea unui Papă, fie și în valurile unui războiu, și ca să vă aducem aminte de datorițele ce aveți față de Biserică și capul ei. Ca oștire sfântă a D. Isus să strigem rîndurile în jurul capilor mai de aproape, cari sunt episcopii și în jurul Păstorului celui mai mare al sufletelor, care este Papa dela Roma. Nimic să nu fie în stare a vă despărți de acest Păstor, prin trecerea la ne-nire ori la pocăiți socotind, că cel ce se despărțește de Papa Capul Bisericii, se despărțește de Biserică, care este societatea lui Dumnezeu, căci după vorba mare a sf. Ambroziu: „Unde este Petru (Papa), acolo e Biserica“, și prin urmare se despărțește de Dumnezeu însuși și de Domnul Isus Hristos. Care a zis: „Cel ce se lapadă de voi, de mine se lapadă“.

Să nu pierdeți din vedere că în suferințele și în greutățile acestei vieți, cum sunt și celea ce aveți să le trageți acum ori în venitor, cuvintele vieții de veci ale D. Isus Hristos propovăduite de aceasta sf. Biserică și păstorii ei vă vor fi isvor de mîngăiere și întărire, înălțându-vă inimile și arătându-vă răsplata răbdării voastre și a jertfei iubiiților voștri răniți ori chiar căzuți pe câmpul de luptă acolo, unde nu este durere nici întristare, nici suspinare, ci viață fără sfârșit, — în ceriu!

Bucură-te, bucură-te, o Pontificat roman! Scaunul Tău va sta de-a pururi și va trăi cît lumea, și noi cinstim în tine pe cel ce reprezintă și înfățișează pe pămînt toată dreptatea, piatra și temeliea, pe carea se razimă nu numai Biserica ci și civilizația, știința și înflorirea popoarelor.

O sfântă Biserică romană! noi ne vom lipi pururea din adîncul inimilor noastre de tine, de unitatea ta. De te vom uita pe tine, Biserică romană, să ne uităm pe noi înșine. Să sece limba noastră, să se lipească de grumazul nostru, de nu te vom avea pe tine, mai mult decât altecelea, în mintea noastră, pe nu se va începe cu tine tot cântecul nostru de veselie. „De te voi uita Ierusalime, uitată să fie dreapta mea. Să se limba mea de grumazul meu, de nu-mi voi aduce aminte de tine. De nu voi pune înaintea Ierusalimul, ca întru începutul veseliei mele“³⁾

Szamosujvár—Gherla la 8 Sept. 1914.

Episcop Vasile.

La înțelesul pașnic românomaghiar din Bandul de câmpie.

S'a scris destul, mai mult în foile maghiare, s'a vorbit și se vorbește chiar și azi prea mult despre actul unei înțelegeri pașnice-creștinești, săvârșit de către locuitorii români și maghiari din comuna fruntașă Bandul de câmpie în 23 August 1914.

Că s'a scris și se vorbește încă și azi, poate mai mult decât trebuie despre „pacea“ din Band e un semn acesta, bun semn, că acțiunea noastră interesează lumea atât maghiară cît și română, o interesează mai cu samă în timpurile acestea istorice, prin care ne trece războiul european, în care deoptrivă sîngerează pentru Tron și Patrie, eroii noștri: români și maghiari.

Fiindcă însă acțiunea noastră din Band de mulți, și mai ales din parte maghiară, dar și română, se judecă strîmb și fondul ei e perceput nu în conformitate cu intențiunea acelorora, cari au săvârșit-o și nici după starea faptică a lucrurilor, de aceea pemite-mi Die Redactor, ca să pun capet suspiciunilor și bănuelilor nebazate, prin o descriere fidelă a acestui act, pentru noi Bandenii altcum de mare valoare locală.

Monarhia noastră a declarat războiu Sârbiei în 26 Iulie a. c.

Declararea de războiu a produs o mare agitație pretutindeni în țara noastră, natural că și în comuna Band, unde trăim laolaltă 4000 locuitori: maghiari și români.

S'au început fel și fel djizui¹⁾ a a ele- mai multe însă greșit concepe, țalui prof- greșeli produs-au în multe părți Pe făcut în în civii altcum pașnici ai p dinte al au produs acestea concepțiuni greșite pe alocurea și suspiciunări, iarăș nebazate, față de unii și alții, frați ai aceluiași pămînt strămoșesc. Urmarea acestora a fost, că oameni cu conștiința întunecată de halucinațiuni fantastice se insinuai administrației puternice, agitată și ea, prin denunțările persoanelor nevinovate, bănuite cu planuri și acțiuni secrete, dușmane statului, patriei și nației maghiare....

Administrației din Band, cu primpretor și pretor în frunte, bagseamă încă i-s'au șoptit astfel de știri, izvorite din creeri prea înfierbântați nu numai de teama conflagrațiunii europene dar și de frica nebazată a oamenilor aproape, foarte aproape de ea.

Tinăra administrație de aici, de curînd instituită în aceasta comună sub conducători tineri, în necunoștința sa de valoarea și soliditatea oamenilor din jurul său, au dat de grab crezămînt acestor suspiciunări fantastice și urmarea a fost, că deja în 27 Iulie a. c. s'a făcut perchiziție domiciliară la 2 dintre fruntașii noștri, perchiziție pe bază șubredă și din motive prea de toate zilele... cei 2 fruntași au suferit, căci au trebuit s'o suferă, perchiziția domiciliară, roscolitoare de casă și masă, cu liniștea și bărbăția omului conștient de vorba și fapta sa.

Rezultatul: nul, apoi scuze și fiacso pe partea inițiatorilor....

Vestea acestor scormoniri de liniște familiară, deși făcute în secret, au pătruns iute și în popor: maghiar și român deoptrivă. *Urmările nu se pot spune aici!*

¹⁾ Isai. 40, 7—8. ²⁾ Isai. 41, 10—13.

³⁾ Ps. 136, 7—8.

Acestea sunt antecedentele actului de înțelegere pașnică, săvârșit apoi în 23 August a. c.

Celor 2 fruntași români din Band li-s'a dat — în urma pășirii lor energice și bărbătească, ca lumină să se facă — satisfacție deplină tocmai din partea acelor, cari au inițiat și îndeplinit roscolirea de casă și liniște familiară, dar mai ales satisfacție deplină — publice — au primit ei din partea Domnului comite-suprem al comitatului Murăș-Turda și comisar guvernial Il. Sa Ios. Szász.

Cu poporul însă din ambe părți: cel maghiar, care trebuia domolit și cel român mai cu seamă, care cerea și el, fără încunjur sus și tare, satisfacție pentru vătămarea fruntașilor lui conducători, cu poporul întreg din Band, zic, încă trebuia făcut ceva, și acest „ceva“ trebuia făcut în interesul liniștei buneînțelegeri și păcii din comuna întreagă!

Acest „ceva“ — la chemarea și inițiativa fruntașilor maghiari, oficioși și neoficioși — a fost actul de împăciuire și înțeles frățesc din 23 August 1914.

E un act creștinesc de pace creștinească casnică, actul nostru din ziua amintită, pe care ne-au îndemnat a-l face cele mai curate intențiuni creștinești și pacea și liniștea familiară a tuturor din această comună și la care act, sărbătorit într'un mod mai aproape de modul de gândire și simțire al poporului atât român cât și maghiar din Band, repet numai din Band, *ne-au dus însuși poporul.*

N'am făcut politică nici europeană, nici monarhică nici barem locală, căci la așa ceva nu suntem chemați.

Acum deocamdată atâta!

Rezultatele de azi și din viitor ale acestui act creștinesc — în Band, numai în Band noi Români de aici le vedem și simțim deja azi și le vom experia în viitor cu siguranță. Veni-va timpul, când vom putea dovedi, că aceia ce am făcut, rău n'am făcut.

Rugăm deci pe toți cei chemați, cărora prin actul nostru le-am stărnit baremi acum interesarea față de noi, să nu ne explice altcum vorba și fapta noastră, de cum e într'adevăr, mai cu seamă pretindem dela foile maghiare, ca să nu umfle întreagă afacerea și să nu-i dea un colorit după modul lor de gândire și poate simțire, căci se fac ridicule, iar înaintea alor noștri declarăm, că cu un cuvânt baremi, n'am vrut și n'am intenționat să ne atingem de sfera de activitate și competența comitetului partidului nostru național român, ai cărui credincioși și fără șovăire devotați membrii și fii declarăm, a fi azi și totdeauna.

În fine, Te rog, Dle Redactor, pentru-ca să dovedesc adevărătatea scrisului meu de până aci, binevoiește a publica și manifestul — act de împăciuire româno-maghiară din Band, pentru care ori când iau eu răspunderea¹⁾.

Ți mulțămesc pentru bunăvoință și semnez etc.

Band la 9 Septemvrie 1914.

Dion. P. Decei,
paroh — adm. protopop. român.

¹⁾ Părțile esențiale ale manifestului au fost publicate în nrul 89.

România rămâne neutră. Cetim în „Az Est“ aseară (17 septemvrie) s'a ținut un consiliu de coroană sub prezidența regelui, în care s'a confirmat hotărîrea adusă mai demult, că România și pe mai departe va observa cea mai strictă neutralitate, față de toate puterile. Hotărîrea aceasta a fost primită de cercurile diplomatice cu multă satisfacție.

Războiul european.

Atacurile Sârbilor respinse.

Trupele noastre au pătruns în Sârbia.

Biroul tel. ungar anunță:

Armata noastră principală, deodată cu invadarea Sârbilor, a luat ofensiva în alte puncte, care, obținând rezultate corăspunzătoare depline, înaintează. În fața acestui fapt stau svonurile absurde din sursă sârbească, după cari 18,000 Sârbi ar fi trecut Sava și, după distrugerea armatei austro-ungare, ar înainta spre Budapesta.

»Südslavische Correspondentz“ publică un comunicat mai lung, din care rezultă că trupele austro-ungare au bătut complet pe Sârbi, cari, trecând râul Sava în punctele Obrenovac, Progar, Prhovo, Novoselo, Kupinovo și Grabovici, au încercat o invazie în Sirmia.

Luptele din Galiția.

După biruința dela Godek trupele noastre se retrag în poziție defensivă, care le asigură pe departe legătura cu celelalte trupe mai ales cu armata lui Dankl, pe de altă parte legătura cu țara. Noua poziție a armatei noastre îngreunează situația preponderantelor forțe rusești. Atacarea noilor poziții s'ar putea isprăvi cu un eșec sângeros. De altfel după aceste 16 zile de luptă probabil că are să urmeze o pauză, căci Rușii au avut pierderi mari și astfel probabil sunt incapabili de orice ofensivă.

(Agenția telegrafică ungară).

*

Marele stat major dă următorul comunicat oficios: Biruința, de lângă Huczwa a creat o situație de războiu, care ne dedea posibilitatea să pornim o acțiune împotriva forțelor rusești foarte mari, cari intraseră în Galiția estică. Înțelegând necesitatea, ca să sprijinească armata noastră care se retrase în urma luptelor din estul Lembergului, armata biruitoare în lupta dela Komarow primi porunca să lase, după urmărirea dușmanului, numai puține forțe în fața lui, iar grosul ei să se grupeze în linia Narol-Uhnow, deci într'o direcție aproape contrară

direcției atacurilor ei de până acum: ceace se și execută în 4 Septemvrie. Rușii, după intrarea în capitala Galiției pe care le-o lăsarăm fără luptă, pare că plănuiau un atac din coaste împotriva armatelor noastre, în direcția Lublinului, și credeau că vor putea neglija armata noastră retrasă în dosul liniei lacurilor dela Grodec. Armata aceasta însă stătea gata să se arunce în lupta celeialte armate a noastră care înainta acum din nord înspre Lemberg.

În 5 Septemvrie armata aceasta din urmă în marșul spre Lemberg trecuse și linia fierată Rawa-Ruska—Hornynice. Apoi cu aripa stângă ocupând ținutul de lângă Rawa-Ruska, cu aripa dreaptă făcând în 6 Septemvrie o mișcare până la Kurniki și în 7 Septemvrie intră în luptă serioasă împotriva forțelor rusești cari fuseseră împinse puternic spre nord.

În zorii zilei de 8 Septemvrie, pe un front de 70 kilometri în linia Komarno—Rawa-Ruska începuse atacul nostru general, care până în 11 Septemvrie a fost pretutindeni încununat de izbândă și mai ales la aripa dreaptă care ajunse până aproape de Lemberg.

Cu toate succesele acestea se ivi necesitatea, să ordonăm o nouă grupare a armatei noastre, deoarece aripa stângă la Rawa-Ruska era amenințată și forțe rusești nouă, cu mult preponderante forțelor noastre, înaintau atât împotriva armatei noastre care se luptă la Krasnik, cât și în teritorul ce se întinde între armata aceasta și câmpul de luptă dela Lemberg.

În luptele grele cari se iviră spre est de Grodek A. L. I. Arhiducele Frederic, generalissimul armatelor și A. S. I. Arhiducele Carol Francisc Iosif se aflau tocmai în divizia care luă lupta acolo.

Ca în toate luptele de până acum bravele noastre trupe, cari stau acum de trei săptămâni în foc, au făcut și în lupta dela Lemberg tot ce au dat iarăș dovadă de bravura și vitejia lor.

În lupta, care a durat cinci zile, au avut mari pierderi amândouă părțile; la Rawa-Ruska anume au fost respinse cu mari pierderi de sânge mai multe atacuri nocturne ale Rușilor.

Am capturat cete întregi de Ruși, între ei mulți ofițeri.

După informațiile autorităților noastre reiese că până acum a fost transportați în interiorul monarhiei 41,000 Ruși și 8000 de Sârbi și am capturat peste 300 de tunuri de campanie.

În rezumat trebuie să accentuăm că până acum armatele noastre au fost

foarte active și au susținut cu cel mai mare eroism luptele față de armatele rusești superioare ca număr, viteze și încăpăținate în lupta lor. — Major Höffer subșeful marelui stat major.

Luptele din nord.

Biroul telegrafic ungar publică următorul comunicat oficial cenzurat:

Conform raportului primit dela corespondenții de războiu situația este astăzi mai favorabilă, ca până acum, deoarece trupele noastre au ocupat un teritoriu mai puțin extins și mai corăspunzător.

Încercarea rușilor de a sparge linia noastră nu ne mai amenință în o așa măsură ca până acum, deoarece trupele noastre în nouăle lor poziții își împlinesc minunat chemarea ce se restrânge numai la defensivă față de forța covârșitoare a Rușilor.

Situația va rămâne neschimbată, până când trupele austro-ungare se vor uni cu trupele ce vin din Germania în ajutorul nostru sau până când trupele germane din Franța, de cari Germania se va putea lipsi, vor sosi pe teatrul nostru de războiu.

Un al doilea comunicat al biroului ung. de corespondență spune următoarele:

După ce armata principală rusească s'a concentrat spre nord de Rava-Ruska, generalul Dankl a fost nevoit să se retragă în cea mai deplină ordine.

Lupta decizivă a ajuns prin urmare la un punct mort.

În momentul acesta este cel mai important lucru, că trupele noastre, s'au luptat cu o rară vitejie timp de mai multe săptămâni, se odihnesc și își completează pierderile suferite.

Un al treilea comunicat al biroului ung. de coresp. anunță între altele:

Retragerea trupelor noastre în nouăle poziții a urmat în cea mai mare liniște și fără ca să fim stingheriți de dușmanul obsesiv. Nouăle poziții s'au ales din motive de ordin strategic și au fost deja ocupate de trupele noastre.

Armatele generalilor Dankl și Auffenberg s'au aliat cu armata principală.

*

Biroul telegrafic ungar anunță din Berlin:

Din marele cartier general se comunică cu data de 16 Septembrie:

Situația pe câmpul de luptă din vest este de ieri neschimbată. În unele puncte ale frontului luptei au fost respinse atacurile trupelor franceze în noaptea de 15 spre 16 Sept. și în

decursul zilei de 16 Sept. Unele din contra-atacurile germane au avut succes.

Germanii în Franța.

Lupta mare se continuă.

Comunicat cenzurat din Berlin.

Marele cartier general comunică:

Până în 17 Septembrie seara lupta între râurile Oise și Maas încă tot nu s'a hotărât. Sunt însă anumite presemne, că puterea de rezistență a dușmanului începe să slăbească. O încercare de spargere, executată cu mare bravură de Francezi a eșuat în cele din urmă fără eforturi deosebite din partea trupelor noastre.

Centrul armatei germane câștigă încet, dar sigur teren.

Erumperile încercate de Francezi din Verdun pe malul drept al râului Maas au fost respinse prin vigilența trupelor germane.

Diverse.

Din cauza sf. sărbători „Nașterea Preacuratei Vergure Maria“ nrul proximității va apărea în orele îndatinate.

Eroul Victor Bircea din Vărădia. Un tânăr svelt, în etate de 23 ani și în a 11-a lună de serviciu, a plecat la război ca simplu tunar al regimentului de artilerie (honvezi) din Lugoj și a venit zilele acestea acasă ca sergent, conducând un convoi de prizonieri ruși. Eri s'a prezentat în Redacția noastră cu chipiu și pantaloni dela un ofițer de cazaci. Ne-a adus și nr-ul de Duminecă al ziarului „Szegedi Napló“ (13 Sept.), care povestește vitejiile lui și ale soților săi Ioan Hozan, Fr. Armean, Ion Flămându și Ion Coloriu, toți dela regimentul nostru. Călărind dela Busanowsky la 25 kilometri depărtare singur, au dat 8 cazaci de el, cari l-au primit cu ploaie de gloanțe. Bircea s'a trântit la pământ, prefăcându-se mort, și apoi pe neobservate s'a târât pe brânci după cazaci, cari ajunși într-o pădure s'au culcat. Încetinel s'a apropiat de ei, le-a luat armele și deșteptându-i i-a declarat prinși. Aducând el în tabără singur 8 cazaci, a fost îndată avansat sergent. În alt rând a dat în o pădure de dușmani, ca pisica s'a strecurat la ai săi și venind înapoi cu ajutor a prins pe toți — 39 inși — în somn și i-a adus în tabără sa cu cu cai cu tot. Odată a prins 12 spioni ruși și a alungat cu vre-o câți-va tovarăși o sută de cazaci, omorând vre-o 24 din ei. După ce a adus acum prizonierii ruși până la Cașovia, a venit la regimentul său la Lugoj, de unde se înapoiază iarăși pe câmpul de luptă galițian, ca să mai pună mâna pe vre-o câți-va Ruși. („Drapelul“.)

Lemberg. Lembergul, pe care trupele noastre l-au evacuat, se înțelege numai pe timp scurt, e capitala Galiției. Numele polonez al orașului e Lwow și a fost unul dintre cele mai însemnate orașe ale Poloniei vechi, alături de Cracovia și Varșovia; a fost capitala așa numitei Rusia-roșie. Adevărata înflorire a Lembergului, a început de când Galiția a ajuns în posesiunea Austriei. În Lemberg își are sediul guvernorul Galiției; aici se întâlnesc o mulțime de căi fie-

rate și guvernatorii Galiției și-au dat toată silința, ca acest oraș în poziție admirabilă, să devină din ce în ce mai frumos. Lembergul astăzi are peste 200 mii locuitori, cei mai mulți poloni, dar sunt și ruteni și jidovi mulți. Orașul e situat în valea strâmtă a râulețului Peltew. Industria e dezvoltată și sunt o mulțime de fabrici. Lembergul de azi se compune — afară de orașul vechiu, din centru — din patru părți, zidite în timpul mai nou, cu palate frumoase. La Lemberg se întâlnesc trenurile din nouă direcții: Jaroslau, Javorov Ravaruska, Kamionka, Zlocov, Wolkov, Chodorov, Stryj și Sambor. Orașul, în timpul mai nou a luat un avânt frumos, pe lângă edificiile vechi și frumoase, se înșirue impozante palate moderne. Edificii mai însemnate sunt: Casa orașului, de aproape o sută de ani, catedrala armenilor, bazilica rutenilor, palatul universității și a guvernatorului.

În decursul timpurilor Lembergul a fost asediat de mai multeori. La anii 1524 și la 1672 turcii au asediat cetatea Lembergului, nimicind-o de atunci.

La anul 1705, Carol XII regele Suediei, a năvălit asupra Lembergului, într-o campanie victorioasă a Polonilor și a nimicuit cu totul orașul. Lupte mari au fost la Lemberg și la 1848, când s'au dat lupte vehemente cu polonii răsculați. După înfrângerea răsculaților, în Lemberg au așezat miliție multă și austriei au ridicat din nou întărituri. Se înțelege că aceste întărituri, astăzi nu mai au nici o valoare din punct de vedere strategic. Dela granița rusească Lembergul e la distanță de 90 km., luând direcția Socal. Distanța până la Lawoczne — gară la hotarul Ungariei — e de 147 km. Drumul acesta, între împrejurări normale, trenul îl percurge în 5 ore. La 42 metri dela Lemberg, lângă Mikolejev, strătaie linia fierată râul Dnyjester. Apoi venind spre Stryj, linia fierată e tot mai ridicată și hotarul unguresc îl atinge la tunelul Beskid, care se află la 1749 m. înălțime dela mare. Pe frontul acesta dușmanii nu pot înainta. Lembergul e mare oraș militar: aici își are sediul corpul 11 de armată. Se înțelege că fiind Lembergul evacuat după plan, comanda corpului s'a mutat cu întreagă arhiva.

Nu trimiteți bani soldaților. Ministrul comun de războiu află, că la oficiile poștale se expediază numeroase scrisori cu bani la adresa soldaților plecați la războiu. Din loc competent se aduce la cunoștința publicului, că soldătimea noastră în campanie este provăzută cu toate cele trebuincioase și își primește regulat atât salariul, cât și adausul de salariu. Astfel feciorii au bani de ajuns, ba mulți cată să trimită ei înșiși bani la cei de acasă. De aceea părinții și rudeniile să nu trimită bani la cei aflați pe câmpul de luptă.

Necrolog. † Văd. Elisabeta Dr. Pop n. Russu, a repausat Vineri în 11 Septembrie st. n. a. c. la 9 ore înainte de amiază, în al 67-lea an al etății și al 32-lea an al fericitei căsătorii, și în al 18-lea an de tristă văduvie. În mormântarea a fost Duminecă în 13 Septembrie st. n. a. c. în cimiterul gr-cat. din Făgăraș. — *Odihnească în pace!*

Tuturor acelorora, cari în persoană s'au prin scrisoare, au încercat să mă mângâie cu prilejul nemărginitei dureri, ce am suferit prin pierderea unicului meu fiu Vasile, le exprim pe această cale cea mai sinceră mulțumită.

Kebeleszentivány, Septembrie 1914.

Vasile Tătar preot.

Proprietar, editor: Emil Tatar.

Redactor responsabil: Augustin Gruiția.